

# Vrijheidsbeperkende maatregelen

## Checklist juridische elementen 'registratie afzondering/fixatie'

Elke keer dat een maatregel afzondering of fixatie wordt genomen, moet de volgende informatie geregistreerd worden:

- ♦ het type maatregel;
- ♦ de omstandigheden, de aanleiding of reden en uitgeprobeerde alternatieven;
- ♦ het verloop van de maatregel;
- ♦ het tijdstip van begin en einde;
- ♦ de tijdstippen van en observaties tijdens het toezicht;
- ♦ of er verwondingen bij de leerling/interne of bij derden zijn;
- ♦ de eventuele opmerkingen van de leerling/interne en de ouders over het verloop van de maatregel;
- ♦ de nabespreking.

Aandachtspunten:

- (Leerling en) ouders kunnen dit controleren en in vraag stellen
- Bestuur van school bepaalt welke personeelsleden toegang kunnen hebben tot deze gegevens
- Vertrouwelijkheid van gegevens wordt gegarandeerd
- Bewaartermijn van tien schooljaren
- Scholen kunnen gegevens enkel uitwisselen met elkaar i.h.k.v. intervisie met als doelstelling het verminderen van gebruik van afzondering of fixatie en de interne kwaliteitszorg.
  - o AVG moet gerespecteerd worden: gegevens enkel uitwisselen als de leerling niet meer herkenbaar is.

## Checklist juridische elementen 'instemming leerling en/of ouders'

**Wanneer?** Bij afzondering en fixatie bij potentieel gevaar, om te vermijden dat er sprake zal zijn van acuut of ernstig gevaar of om de ontwikkelings- en ontplooiingskansen van de leerling te bevorderen.

- ♦ Instemming van **leerling en/of ouder**: ouder geeft toestemming indien leerling niet tot redelijke beoordeling van zijn belangen in staat is
- ♦ **Schriftelijke** instemming: handtekening is vereist, ofwel op papier ofwel een gekwalificeerde elektronische handtekening
- ♦ **Voorafgaande** instemming
  - ♦ Instemming wordt gegeven voordat de maatregel wordt toegepast
  - ♦ De instemming is het resultaat van overleg
  - ♦ Transparante communicatie is vereist aan de leerling en/of ouders toe over hoe zij hun instemming kunnen geven met deze vorm van afzondering en fixatie en hoe zij hun instemming kunnen herroepen
- ♦ **Herroepbare** instemming: ouders kunnen te allen tijde hun toestemming herroepen



## ▸ Checklist juridische elementen 'VBM-beleid'

Beleid is wettelijk vereist als onderwijsinstelling inschat dat de kans reëel is dat zij deze maatregelen zullen moeten nemen, of indien zij eerder dergelijke maatregelen hebben genomen.

Volgende zaken moeten minstens opgenomen worden in het beleid:

- ◆ Preventieve interventies en alternatieve maatregelen die kunnen worden ingezet om afzondering/fixatie te vermijden in de toekomst;
- ◆ Focus moet liggen op preventie en afbouw;
- ◆ Verbod op "afzondering en fixatie" en wettelijke voorwaarden worden geduid;
- ◆ Wijze waarop ouders zullen worden gecontacteerd als maatregel wordt genomen;
- ◆ Algemene afspraken rond nabespreking meegeven;
- ◆ Welke personeelsleden zijn bevoegd om de afzonderingskamer in te kijken en te betreden.

Aandachtspunten:

- Opname van beleid in het schoolreglement;
- Het VBM-beleid kadert in het beleid op leerlingenbegeleiding van de school;
- Leerlingen (indien mogelijk), personeel en ouders worden betrokken bij uitwerken beleid.

